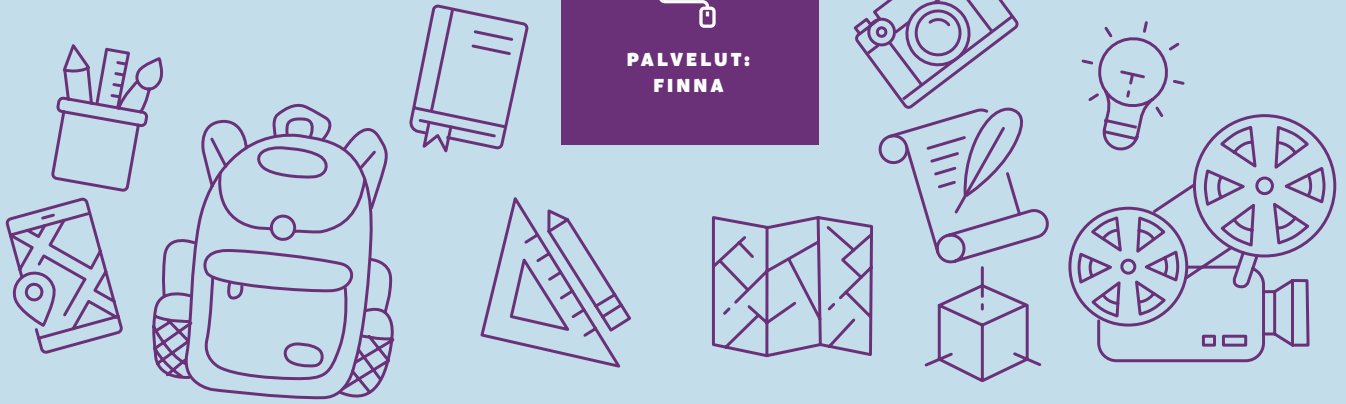

PALVELUT:
FINNA

Finna Luokkahuone on **OPETTAJIEN AARREAITTA**

Finna-palvelussa on opettajille valmiiksi koottuja monipuolisia aineistoja, joita voi hyödyntää eri oppiaineissa. Sivustolta löytyy myös hauska kilpailu tiedonhaun tehokkaaseen rajaamiseen. Pääsemme mukaan vantaalais-koulun oppitunnille kurkistamaan, miten tiedonhakuvisa sujuu.

TEKSTI MARJO TIIRIKKA, KUVAT MARKO OJA

Koulun kello pirisee, ja Vantaan Myyrmäessä sijaitsevan Kilterin koulun luokkahuone alkaa täyttyä. Kirjallisuuden ja äidinkielen opettaja **Kati Suomela** on jakanut 8H-luokan valmiiksi pienryhmiin. Menee hetki ennen kuin jokainen löytää paikkansa. Oppilaat ottavat omat kännykkänsä tai tietokoneen koulun kaapista työvälineekseen.

Tunnin aluksi kerrataan, mistä oppilaat voivat etsiä tietoa erilaisiin harjoitustöihinsä. Kyllä: kirjoista, haastatteluista, verkosta. Uutena kanavana ovat suosittu podcastit. Erittäin hyvä, turvallinen ja luotettava tietolähde on Kansalliskirjaston Finna-palvelu, jossa on mukana 400 organisaatiota, kuten kirjastoja, museoita ja arkistoja.

Palveluun viime syksynä avattu Finna Luokkahuone sisältää peruskoulun ja lukion opettajille

erilaisia valmiita, opetussuunnitelman mukaisia aineistopaketteja. Luokkahuoneesta löytyy myös hyödyllistä tietoa esimerkiksi tekijänoikeuksista ja tiedonhakukilpailu, jonka avulla oppii nopeasti rajaamaan etsittyä tietoa. Tällä tunnilla on tarkoitus testata kilpailua.

Ensin tiedonhakukilpailun tehnyt Kati Suomela varmistaa jokaisen löytäneen hakukentän Finna.fi-palvelusta ja näyttää vielä lyhyen opasvideon hakusanojen käytöstä.

Opettaja kertoo tiedonhakukilpailun ohjeet, jotka oppilaat kuuntelevat uteliaina ja kiitettävän keskittyneinä. Kun oikea vastaus kysymykseen löytyy, huudetaan "Avain!"

Kisassa kerätään "avaimia" oikeista vastauksista. Käytännössä avaimet tarkoittavat opettajan pisteenlaskua. Kukin ryhmä voi "häiritä" muita joukkueita ottamalla avaimen pois. Näin saa

**NÄIN LÖYDÄT
TIEDONHAKU-
KILPAILUN:**

Finna.fi >
Finna Luokkahuone >
Opetä tiedonhakua >
Tiedonhaun ja
-hallintaan liittyviä
tehtäväideoita

Kirjallisuuden ja äidinkielen opettaja Kati Suomela käyttää aktiivisesti työssään Finnaa.

tehdä kaksi kertaa. Tämä sääntö pitää jännitystä yllä ja tasoittaa kilpailua.

Nyt Salapoliisit Kansalliskirjastossa -kisa saattaa alkaa.

Tiedon rajaus helpottaa löytämistä

Aluksi lämmitellään helpolla kysymyksellä: Minkä aineistotyypin tuloksia tulee eniten hakuksella KALEVALA? Entä kun rajaa tämän "vain verkossa saataviin" aineistoihin?

Oppitunnin keskeyttää kuulutus, jossa joukkoa oppilaita pyydetään siirtymään välittömästi liikuntasaliin. Kuulutus ei koske tämän luokan oppilaita, ja tunti voi jatkua. Myöhemmin selviää, että kuulutus liittyi salibandy-turnaukseen.

Tiedonhakukilpailun kysymyksissä mennään syvemmälle ja niiden eteen saa jo tehdä töitäkin.

Hakekaa **Matti Kassilan** ohjaaman, vuonna 1970 ►

"Finnaa on helppo käyttää"

"Koulun netti oli välillä hidask."

"Jotta pystyi olemaan tosi nopea, piti rohkeasti kokeilla rajaimia. Silloin tieto löytyi nopeammin."

Lainaukset ovat oppilaiden palautteita Finnasta tunnin päätyttyä.

NÄIN FINNA LUOKKAHUONE SYNTYI

KANSALLISKIRJASTO teki käyttäjätutkimuksen vuonna 2019. Tämän jälkeen lähdettiin Finnassa mukana olevien arkistojen, museoiden ja kirjastojen kanssa pohtimaan, miten Finna voisi palvella opettajia paremmin.

Kilterin koulussa äidinkieltä ja kirjallisuutta opettava **Kati Suomela** oli yksi opettajista, joka kokeili opetuksessaan Finnaa. Hän käytti sitä historian opettajan kanssa monialaisessa oppimiskokonaisuudessa, jossa oppilaat eläytyivät 1800-luvun sääty-yhteiskuntaan.

Myös karttapalvelu Finna Streetiä hyödynnettiin tiiviisti. Palvelu etsii sijainnin perusteella historiallisia kuvia siitä, millaiselta paikka ennen vanhaan näytti.

- Oppilaat hakivat Finna Streetin avulla vanhoja valokuvia oman, kuvitteellisen, historian tunnilla kehitellyn, sääty-yhteiskunnan aikana eläneen hahmon asuinpaikasta. Kuvat elävöittivät tuntia, tekivät tiedonhausta mielekäästä ja aineistosta sopivan rajattua. Myös hahmojen toisilleen kirjoittamista, historian aikana eläneiden ihmisten kirjeistä tuli tosi hienoja, Kati Suomela kehuu. **KK**

”
**Finna on
turvallinen
ja luotettava
tietolähde.**

valmistuneen Päämaja-elokuvan julisteen kuva. Kuinka monta ihmistä kuvassa on?

Oppilaat osallistuvat kisaan aktiivisesti, huutavat avainta ja keksivät ”häiritä” aktiivisesti oikein vastanneita joukkueita.

Etsikää leikkikalunimeltä vieteriapina. Mitä vieteriapina osaa tehdä? Kyllä: kuperkeikkoja.

Hakekaa verkossa saatavilla olevia aapisia. Mikä on vanhimman aapisen valmistusvuosi. Nyt kisailu on jo niin jännittävää, että vastauksia arvaillaan malttamattomina: 1993? 1990? Sitten joku löytää Finnasta oikean vuoden: kyllä se oli jo 1543.

Tällä kertaa aika loppuu ennen kuin mikään joukkue on ennättänyt kerätä viittä avainta. Se ei tunnu oppilaita lopulta kuitenkaan häiritsevän. Tärkeintä on, että tiedonhaun aakkoset on opittu. Niille on käyttöä varmasti jatkossakin. **KK**

FINNA LUOKKAHUONE TÄYDENTYY JA KEHITTYY

FINNA LUOKKAHUONE sisältää peruskoulun ja lukion opettajille aineistopaketteja esimerkiksi historian, yhteiskuntaopin, äidinkielen ja kirjallisuuden sekä kuvataiteen oppitunneille. Sisällöt on räätälöity sopiviksi opetussuunnitelmaan.

Syksyllä 2019 käyttöön otettu palvelu on saanut erittäin hyvän vastaanoton. Jo parin ensimmäisen kuuksen aikana Luokkahuoneeseen tutustui 20 000 kävijää.

Aineistoja ovat koonneet monet museot, arkistot ja kirjastot yhdessä opettajien kanssa. Aineistojen yhteyteen on merkitty selkeät lähdetiedot.

Finna Luokkahuoneessa on vinkkejä ja valokuvia ihmisistä, paikoista, taideteoksista ja esineistä eri vuosisadoilta. Valmiit tehtäväideat ja

kysymykset helpottavat tuntien suunnittelua.

Monipuolisten aiheiden avulla oppilaat pääsevät perehtymään esimerkiksi suomalaisen muotoiluun, elokuvahistoriaan, suojeluskuntatoimintaan Suomessa ja siihen, miten työväestö alkoi sivistää itseään.

Finna.fi-palvelusta saa samasta aiheesta ja teemasta yhdellä haulla esille useita eri mediasisältöjä eri näkökulmista: kirjoitettua aineistoa, erilaisia painettuja julkaisuja, tietoa esineistä ja monenlaisia ääni- ja kuva-aineistoja.

Yksinkertaisimmillaan Finnan haku toimii pelkällä sanahaulla, mutta erilaisten rajaimien käyttö mahdollistaa luovan ja tutkivamman otteen. Tämän oppimiseen Finna Luokka-

huoneesta löytyy myös tiedonhaku-kilpailu Salapoliisit Kansalliskirjastossa.

Finna Luokkahuoneeseen täydentyy uusilla kokonaisuuksilla.

- Toivomme runsasta palautetta opettajilta, jotta saamme juuri heidän toivomiaan sisältöjä esille. Toisaalta tarkoitus ei ole vain lisätä aineistojen määrää, vaan myös johdattaa Finnan aarteiden äärelle ja kannustaa opettajia löytämään omaa opetustaan syventäviä materiaaleja, kertoa tiedottaja **Heidi Mustajoki** Kansalliskirjastosta.

- Finnasta tulee tulevaisuudessa yhä keskeisempi paikka oppimiselle. Yksi askel tätä kohti otetaan tänä vuonna, kun palvelun kautta tulee saataville avoimia oppimateriaaleja. **KK**